

Kansalliskirjasto
30.3.2011

Linnea2-konsortion ohjausryhmän kokous

Aika: ma 21.3.2011 klo 13.00 - 15.50
Paikka: Kansalliskirjaston kokoustilat (Fabianian auditorio), Yliopistonkatu 1, Helsinki.

Jäsenet: Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
Vuokko Palonen, Tritonia, puheenjohtaja
Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopiston kirjasto (etäyhteydellä)
Kaisa Sinikara, Helsingin yliopiston kirjasto
Pentti Vattulainen, Varastokirjasto (kohdasta 5. alkaen)
Kuno Öhrman, Hanken

Esittelijät: Nina Hyvönen, Kansalliskirjasto
Tommi Jauhiainen, Kansalliskirjasto

Sihteeri: Lassi Lager, Kansalliskirjasto

MUISTIO:

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.00.

2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Edellisen kokouksen muistio

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linnea2/konsortio/ohjausryhma.html>

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

5. Linnea2-konsortion yleiskokous 14.4.2011 klo 10.15?

Oulun yliopisto, Linnanmaan kampus

Esitys: Vahvistetaan yleiskokouksen alkamisajaksi klo 10.15. Yleiskokouksen asialistaan tämän kokouksen kohdat 6-.

Päätös: Esityksen mukainen.

6. Linnea2 -kehittämisseminaari 15.2.2011

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linnea2/konsortio/tyoryhmat.html>

Seminaariin oli kutsuttu Linnea2-ohjausryhmä ja AMKIT-konsortion johtoryhmä, Yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunta, Linnea2-työryhmät, Lindan laaturyhmä sekä yliopistokirjastojen sisällönkuvailuverkoston edustaja Esko Siirala.

Esitys: Esitetään yleiskokoukselle yhteenvedo seminaarista sekä jatkosuunnitelma.

Keskustelua: Seminaari oli onnistunut ja ryhmien työ käynnistynyt hyvin, mutta ryhmien yhdistäminen oli koettu ongelmalliseksi. Yhteiset seminaarit sovittiin otettavan tavaksi ainakin kerran vuodessa ja ryhmät voisivat raportoida toiminnastaan syksyisin kirjastoverkkopäivien yhteydessä. Ryhmien jaossa nähtiin muutostarvetta, mutta paluuta entiseen ei kuitenkaan haluttu. Myös ryhmien tehtäviä ja kokoonpanoja tulisi miettiä tarkemmin etukäteen.

Päätös: Seuraavien ryhmien ryhmäjako mietitään ohjausryhmän syksyn ensimmäisessä kokouksessa.

7. Uuden kirjastojärjestelmän valmisteluryhmän perustaminen (LIITE 1)

Esitys: Vuokko Palonen ja Tommi Jauhiainen kertovat valmisteluryhmän (Mirja Iivonen, Tommi Jauhiainen, Sinikka Luokkanen ja Vuokko Palonen) tekemästä esityksestä uuden kirjastojärjestelmän valmisteluryhmän perustamiseksi.

Keskustelua: Vuokko Palonen esitteli valmistelutyöryhmän tekemän esityksen. Todettiin, että vanhoilla Linnea-työryhmillä on vielä töitä myös vanhojen järjestelmien kanssa, niitä ei käytettäisi uuden kirjastojärjestelmän valmistelussa suoraan asiantuntijaryhminä. Todettiin, että uuden kirjastojärjestelmän ylläpitovastuu tulisi huomioida jo suunnittelussa. Haluttiin myös selvittää, onko aikaisemmista valmisteluprosesseista jotain opittavaa tähän prosessiin ja hankinnan suunnittelulle selvää aikataulua. Yleisten kirjastojen mahdollisimman varhaista osallistumista suunnitteluun ja muiden sidosryhmien (CSC, asiakkaat, OKM) integroimista pidettiin tärkeänä. Keskusteltiin myös erikoiskirjastojen roolista: keskitettyjen palvelujen rahoitus erikoiskirjastolle on vielä epäselvä. Todettiin, että valmisteluryhmä tekee ensisijaisesti projektisuunnitelman, eikä vielä päätösesitystä. Valmisteluryhmän sihteeriksi ehdotettiin yliopistokirjastojen neuvoston tai AMKIT-konsortion suunnittelijaa. Vuokko Palonen selvittää asiaa.

Päätökset:

1. Kansalliskirjasto tekee 13.5.2011 yhteenvedon aikaisemmista kirjastojärjestelmähankeista ja mitä niistä on opittu.

2. Yleiskokoukselle esitetään perustettavaksi valmisteluryhmä, johon nimetään Linnea2-konsortiossa yliopistokirjastojen edustajat, AMK-kirjastot ja erikoiskirjastot sopivat omista edustajistaan ja yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteiset kirjastot sopivat keskenään edustajastaan. Valmisteluryhmälle nimetään myös sihteeri.

Työryhmän (Mirja Iivonen, Tommi Jauhiainen, Sinikka Luokkanen ja Vuokko Palonen) esittämään valmisteluryhmän kokoonpanoon esitettiin seuraavia muutoksia :

- erikoiskirjastoista 1-2 edustajaa (oli 1)
- yleisistä kirjastoista 2 edustajaa (oli 0-3)
- ryhmän kokoonpanoon haluttiin lisättävän myös kirjastojen ulkopuolinen tietohallinnon asiantuntijaedustaja, joksi esitettiin Kuno Öhrmania Hankenilta
- ammattikorkeakoulukirjastot voivat halutessaan nimetä oman tietohallinnon asiantuntijaedustajansa
- AMK-kirjastoista ja yliopistokirjastoissa ryhmässä olisi esityksen mukaisesti molemmista 2 edustajaa ja Kansalliskirjastoa ryhmässä edustaisivat esityksen mukaisesti Tommi Jauhiainen ja Nina Hyvönen
- Korjattu esitys toimitetaan työryhmän jäsenille ja AMKIT-konsortion johtoryhmän hyväksynnän jälkeen yleisille ja erikoiskirjastoille. Pentti Vattulainen on yhteydessä erikoiskirjastoihin ja Vuokko Palonen yleisiin kirjastoihin

Valmisteluryhmän työn käynnistäminen:

Linnea2-ohjausryhmä, AMKIT-johtoryhmä ja yleisten kirjastojen edustajat kutsutaan yhteiseen saatekokoukseen, joka pidetään alustavasti pe 17.6. klo 9.00 – 12.00 Kansalliskirjaston kokoustiloissa, Yliopistonkatu 1. Saatekokouksessa annetaan valmisteluryhmälle tehtävät, joiden pohjalta se alkaa laatia projektisuunnitelmaa. Suunnitelman tavoiteaikataulu on 31.8.2012, väliraportti annetaan vuoden 2012 alussa. Kun valmisteluryhmä on saanut työnsä päätökseen, suunnitelma lähetetään konsortioille ja sovitaan yhdessä jatkotoimista.

Valmisteluryhmän tehtävät:

Valmisteluryhmän alustaviksi tehtäviksi esitetään:

- projektisuunnitelman teko
- uuden kirjastojärjestelmän vastuiden määrittäminen
- asiakkaiden kuuleminen (rehtorit, kehysorganisaatiot ja muut yhteistyötahot, esim. CSC)

8. Kokoelmapoliittisen työryhmän tilannekatsaus

Linnea2-kirjastonjohtajille on lähtenyt yhteisen kokoelmapoliittikan mahdollisuuksia selvittävä kysely (vastausaika 28.3. mennessä) ja valmisteilla on seminaari syksyille. Ohjausryhmästä Jarmo Saarti, Nina Hyvönen, Pentti Vattulainen ja Tiina Järvinen ovat osallistuneet kokoelmapoliittisen työryhmän työskentelyyn.

Esitys: Pentti Vattulainen esittää työryhmän tilannekatsauksen.

Keskustelua: Todettiin, että kysely antaa suuntaa siitä, minkälainen yhteistyöilmapiiri ja edellytykset Relais-kaukolainaukselle kirjastoissa on. Kyselyn tulosten pohjalta mietitään jatkotyön organisointia.

Keskusteltiin itse kyselystä. Todettiin, että asiakastoimivuuden lisääminen kaukolainauksessa ei näy kyselyssä: nykyisen kaltainen kaukolainaus vaatii sekä lähettävältä että vastaanottavalta kirjastolta paljon työtä. Keskusteltiin visiosta, jossa asiakas tekee lainan suoraan antolainavasta kirjastosta, joka lähettää sen esim. postiennakolla suoraan asiakkaalle ja laskuttaa. Pohdittiin, onko kyselyssä kuvattu virkakäyttö kirjaston henkilökunnan käyttöä vai ns. laituskäyttöä. Myöhästymismaksuja ja automaattisia uusintoja ei sivuttu kyselyssä. Keskusteltiin myös kansallisen kokoelmapolitiikan koordinoinnista. Varastokirjastolla voisi olla asiassa sisällöllinen vastuu ja Kansalliskirjastolla tekninen vastuu. Todettiin myös, että Relais-projektissakin on sovittu vain hankevaiheen vastuista, mutta ylläpitovaiheen vastuista ei.

Päätös: Esityksen mukainen.

9. Relais-tilannekatsaus

Esitys: Tommi Jauhiainen esittelee Relais-projektin tämänhetkisen tilanteen.

Keskustelua: Tommi Jauhiainen totesi, että Relais ei ole juuri nyt sellaisessa tilanteessa, että järjestelmä voitaisiin ostaa. Kaikkien pilottikirjastojen mielestä ongelmien korjaamisessa on silti menty eteenpäin ja tilanne vaikuttaa paremmalta. Tällä hetkellä ohjelmistossa on viisi ongelma-kohtaa, jotka täytyy saada korjattua, ennen yleiskokousta kaikkia näitä ei kuitenkaan saatane kuntoon. Tästä syystä yleiskokoukseen ei voida tehdä vielä hankintapäätösesitystä.

Relais on aiheuttanut pilottikirjastoille jo paljon kustannuksia ja vienyt työaikaa. Testaamisen koordinointi on syönyt myös Kansalliskirjaston resursseja noin yhden henkilötyövuoden verran. Todettiin kuitenkin, että hankinta- tai hylkäämispäätöstä ei voida siirtää loputtomiin. Relais-ohjelmiston käyttöönotto vaatii kaksi asiaa: ohjelman täytyy olla toimiva ja kirjastojen täytyy pystyä sopimaan kaukopalvelun keskeisimmistä yhteisistä periaatteista.

Päätökset: Pilottikirjastot määrittelevät 30.3. pidettävässä kokouksessaan päivämäärän, johon mennessä Relais-ongelmien täytyy olla lopullisesti korjattu. Esitetään yleiskokoukselle, että Relais-ohjelmistosta luovutaan, jos ongelmia ole korjattu tähän sovittuun päivämäärään mennessä. Kokoelmapolitiikkatyöryhmä tuo yleiskokoukselle yhteenvedon Relais-tilannekatsauksesta ja kaukolainapolitiikkaan liittyvän kyselyn tuloksista. Yhteisiä pelisääntöjä mietitään varsinaisesti vasta syksyn kokoelmapolitiikkaseminaarissa, jossa huomioidaan myös muut kirjastosektorit.

10. Yhteisluettelon ohjausjärjestelmän käynnistäminen

Esitys: Nina Hyvönen esittää tilannekatsauksen.

Keskustelua: Nina Hyvönen esitti tilannekatsauksen ja kaipasi myös Linnea2-konsortion näkemystä yhteisluettelon ohjausjärjestelmästä. Yhteisluettelon ohjausjärjestelmän tehtäväksi on tulossa kansallisen yhteisluettelon toimintaperiaatteista ja käytännöistä, esim. sisällönkuvailun periaatteista sopiminen. Kansallisesta yhteisluettelosta kaivattiin tarkempia tietoja.

Päätös: Kansallisen yhteisluettelon idea sekä toimintakonsepti ja yhteisluettelon tilannekatsaus esitetään yleiskokouksessa.

11. Lindan kustannushyötyanalyysi

Lindan laaturyhmä on käynnistänyt kustannushyötyanalyysin laatimisen. Tällä hetkellä on käynnissä kirjastojen luetteloijille ja kaukopalveluvirkailijoille suunnattu kysely.

Esitys: Yleiskokouksessa 14.4. annetaan kustannushyötyanalyysin tilannekatsaus, syksyn yleiskokouksessa esitellään analyysin tulokset.

Keskustelua: Nina Hyvönen kertoi kustannushyötyanalyysin taustoista. Todettiin, että toteutettu kysely on suunnattu vain otoksena valituille kirjastoille ja siinä pyritään kartoittamaan myös työn laatua. Toistaiseksi kyselyyn on lupautunut osallistumaan Jyväskylän ja Oulun yliopistojen kirjastot, Lahden maakuntakirjasto sekä neljä-viisi ammattikorkeakoulukirjastoa. Nina Hyvönen totesi, että kustannushyötyanalyysin teko on ollut ilman erillisiä resursseja haastavaa. Analyysissä hyödynnetään kyselyn lisäksi mm. tilastotietoja (käyttö- ja poimintaluettelointitilastot). Ehdotettiin, että myös Sole-työajanseurannan tietoja hyödynnettäisiin kyselyssä.

Päätös: Ohjausryhmälle lähetetään tiedoksi kyselylomakkeet ja tarkemmat tiedot kustannushyötyanalyysistä.

12. KDK-tilannekatsaus

Esitys: Kristiina Hormia-Poutanen esittelee KDK-tilannekatsauksen.

Keskustelua: Asiakasliittymän pilotointijaksoa on pidennetty havaittujen puutteiden takia kesäkuuhun 2011. Pilotoinnin jatkamisella varmistetaan, että järjestelmä on vaatimusmäärittelyiden mukainen ja täyttää kirjastojen, arkistojen ja museoiden tarpeet. Lisätietoa KDK:n sivuilla: <http://www.kdk.fi/fi/ajankohtaista/uutiset>

Päätös: Annettiin tiedoksi. KDK-tilanne raportoidaan myös yleiskokouksessa.

13. Konsortiorajat ylittävät kirjastojen ja tietokantojen yhdistymiset

Lappeenrannan teknillisen yliopiston ja Saimaan ammattikorkeakoulun tietokannat ja kirjastot yhdistyvät.

Esitys: Annetaan tiedoksi.

Keskustelua: Todettiin, että yhdistyminen ei vaikuta vielä vuoden 2011 kustannustenjakoon.

Päätös: Esityksen mukainen.

14. Toimintasuunnitelman tarkistaminen

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linnea2/konsortio/raportit.html>

Esitys: Käydään läpi Linnea2-konsortion toimintasuunnitelma ja päivitetään sitä tarvittaessa.

Päätös: Todettiin, että tällä hetkellä toimintasuunnitelmassa ei ole muutostarpeita.

15. Linnea2-konsortion kustannustenjakko 2011 (LIITE 2)

Syksyn yleiskokouksessa jaetun ennusteen jälkeen CSC-tukimaksu on alentunut, muut kulut (lisämuistin hankinta) pienentyneet, Lahden tiedekirjasto on eronnut konsortiosta ja Kansalliskirjasto on päättänyt maksaa yksin konsortion IGeLU-jäsenmaksun. Dollarin kurssi on heilahdellut, mutta on nyt melko lähellä syksyn yleiskokouksen laskelmissa käytettyä kurssia. Päivitetty kustannustenjakopaperi tuodaan yleiskokoukseen.

Esitys: Annetaan tiedoksi.

Päätös: Esityksen mukainen.

16. Tiedotusasioita

- ExLibris Technical Seminar & ELUNA (9.–13.5.2011 Milwaukee, USA)
<http://www.techseminar.org/> , <http://eluna2011.library.wisconsin.edu/>
- ELAG (24.-27.5. Praha)
<http://elag2011.techlib.cz/en/>
- LIBER (29.6.-2.7. Barcelona)
<http://bibliotecnica.upc.edu/LIBER2011/>
- IFLA (13-18.8. San Juan, Puerto Rico)
<http://conference.ifla.org/ifla77>
- IGeLU (11.-13.9. Haifa, Israel)
<http://igelu.org/conferences/haifa-2011>
- Kirjastoverkkopäivät 2011 (viikolla 43, tarkempi aika vahvistetaan myöhemmin)
- **Artikkeli avoimesta kirjastojärjestelmästä:** Hansen & Sørensen: The Open Library System – Re-invented, Implemented and Working (Liber Quarterly, March 2011):
<http://liber.library.uu.nl/publish/articles/000511/article.pdf>

17. Muut mahdolliset asiat

Ei muita asioita.

18. Seuraavat kokoukset

Seuraava ohjausryhmän kokous sovitaan yleiskokouksessa 14.4.

19. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.50.